

TIJD IN DE WAR

Eenakter voor volwassenen voor kinderen of
volwassenen voor volwassenen

door

HANS KEIJZER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **TIJD IN DE WAR** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **HANS KEIJZER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2003 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Martin Wanders

Miriam, verpleegster

Rosa, dochter

Anna, vrouw

Guusje, moeder

Wies de Boer, buurvrouw

"Tijd in de war" ging in januari 1998 in première in het Ostadetheater in Amsterdam.

Martin Wanders

Miriam

Rosa

Anna

Guusje

Wies de Boer

De vijf vrouwenrollen kunnen uiteraard ook door vijf verschillende actrices gespeeld worden.

Het toneel bestaat uit twee delen. Links vanuit de zaal gezien de woonkamer van Martin Wanders. Twee stoelen, eventueel een klein tafeltje en een laag wandkastje. Boven op het kastje staat een oude radio, een klein aquarium met twee of drie visjes en duidelijk zichtbaar een foto van Wanders overleden vrouw Anna. Rechts zien we de nieuwe kamer van Wanders in het verzorgingstehuis. Hier ook twee stoeltjes, een klein salontafeltje en hetzelfde wandkastje. De meubels dienen identiek te zijn. Alleen de verdere aankleding van de kamers, zoals behang, gordijnen etcetera moeten verschillend zijn. Aan een muur hangt een spiegel. Hierdoor wordt de indruk gewekt dat Wanders tijdens zijn verhuizing zijn oude meubeltjes heeft meegenomen. De twee kamertjes zijn gescheiden door een soort gangpad. Iedereen loopt hier langs als hij in een van de kamertjes moet wezen. Alleen Wanders kan in zijn herinneringen rechtstreeks van het ene kamertje in het andere lopen. Achter op het toneel staat een gepakte koffer.

Mocht uw vereniging problemen in het stuk tegenkomen, is de auteur bereid te helpen. Het contact loopt via de uitgever. Telefoon 072-5112407.

SCÈNE 1

Als het licht aan gaat komt Wanders op in zijn eigen woonkamer. Hij trekt zijn colbertje uit, klopt het af en hangt het over de rugleuning van een stoel. Hij zet de radio aan en gaat zitten in de andere stoel en luistert naar de radio. Hij kijkt naar zijn aquarium en beseft opeens dat hij de vissen nog moet voeren. Hij zoekt het potje visvoer. Achter het aquarium, in het kastje, achter de radio, weer in het kastje om het tenslotte, alsof hij het zich ineens herinnert, uit een zak van zijn colbertje te halen. Hij geeft de vissen voer, zet het busje voer naast het aquarium en gaat weer zitten. De volgende monoloog staat gedeeltelijk op band, als ware het dat Wanders zichzelf hoort praten.

Wanders: Ik heet Martin Wanders. En ik ben ziek. Het is geen buikpijn. Ook geen griep. Ik ben ook helemaal niet misselijk. Maar iedereen kan het krijgen.

Tape: Vroeg of laat.

Wanders: Laat. Het vreemde is, dat ik niet weet hoe mijn ziekte heet. Misschien heeft mijn ziekte nog geen naam. Misschien is het wel een nieuwe ziekte, die nog niet echt bekend is. En misschien heeft hij daarom nog geen naam.

Tape: Ik heb wel een naam. Martin Wanders. Maar soms vergeet ik die en heb ik ook geen naam meer.

Wanders: Ik vergeet dingen. Soms ben ik ergens mee bezig en dan weet ik niet meer wat ik moet doen. Ik ga wel eens boodschappen doen. En als ik dan in de winkel sta, dan weet ik niet meer wat ik moet kopen. Ik moet tegenwoordig al mijn boodschappen op een briefje schrijven. Dat zei mijn dochter Rosa tegen mij. Maar laatst wist ik evengoed niet wat ik moest kopen. Ik was het briefje vergeten mee te nemen. Ik ga steeds meer vergeten.

Tape: En ook steeds vaker. Dat maakt me bang.

Wanders: Als ik straks niet meer weet hoe ik moet eten. Of lopen. Of ademhalen. Wat dan? Alles is zo groot om me heen. Een grote televisie waarvan het geluid uitstaat. Ik zie alles en iedereen bewegen, maar begrijp niet waar de film over gaat. *(zijn dochter Rosa komt op. Ze heeft papieren bij zich)*

Rosa: Dag, pap. Ik heb goed nieuws voor u. Het is rond.

Wanders: Wat is rond?

Rosa: De papieren.

Wanders: Papieren zijn niet rond. Papieren zijn plat. De wereld is rond. Een voetbal is rond. En een cirkel ook. Een cirkel is ook rond.

Papieren zijn plat.

Rosa: Ik bedoel dat het geregeld is.

Wanders: Wat is geregeld?

Rosa: De papieren. Uw opname in het huis.

Wanders: Welk huis. Ik woon al in een huis.

Rosa: We hadden toch afgesproken dat u in het bejaardentehuis zou gaan wonen.

Wanders: Daar weet ik niks van. Waarom wordt mij dat niet verteld?

Rosa: Maar vorige week hebben we nog....

Wanders: Vorige week is mevrouw Smulders overleden. Heel plotseling. Ze woont jaren naast me en opeens is ze weg. Raar. *(Rosa mimet alsof ze verder praat. Wanders hoort haar niet)*

Tape: Haar kat zwerft al vijf dagen in de tuin. Volgens mij mist hij haar. Het is ook zo stil hiernaast. De laatste tijd. Hoe zou dat toch komen? *(Rosa geeft hem de papieren. Wanders pakt ze gedachteloos aan)*

Wanders en tape: Het is zo raar dat ik soms weet dat ik iets niet meer weet.

Tape: Soms ben ik bang dat ik straks mijn eigen naam niet meer weet.

Wanders: Martin Wanders.

Tape: Of die van mijn dochter. Mijn dochter heeft een naam die lekker ruikt. Net als een bloem.

Wanders en tape: Rosa.

Tape: Zo heet ze. Net als een bloem.

Rosa: En daarom hadden we afgesproken dat u in het bejaardentehuis zou gaan wonen. *(Rosa geeft Wanders zijn jasje en hij trekt het aan. Hij pakt het busje visvoer en steekt het in zijn jas. Vervolgens pakt hij het aquarium en de foto van zijn vrouw. Hij kijkt er even naar) Pap, kom je? (Wanders schrikt op uit zijn gepeins, kijkt nog even zijn kamer rond en gaat dan met zijn dochter mee. Ze lopen naar het andere kamertje, dat bevindt zich in het verzorgingstehuis. Rosa pakt de koffer uit. Legt de kleren, ondergoed en handdoeken en een fotoalbum in het kastje en de scheerspullen, scheerkwast, zeep en scheermesje voor de spiegel. Wanders zet ondertussen het aquarium, visvoer en de foto op het kastje. Plotseling realiseert hij zich dat hij nog steeds de inschrijvingspapieren in zijn hand heeft)*

Wanders: Wat moet ik toch met al die papieren?

Rosa: Ik neem ze wel mee, ik zal ze wel bewaren. Ik kom u heel snel opzoeken. Dat beloof ik u. Goed?

Wanders: Als jij het belooft, dan is het goed. Ga nu maar. En doe de groeten aan je broer.

Rosa: Aan Max?

Wanders: Ja, natuurlijk. Hoeveel broers heb jij?

Rosa: Maar Max woont helemaal in Amerika.

Wanders: Amerika? Dat is ver, hè?

Rosa: Ja, dan moet je met het vliegtuig.

Wanders: Een vliegtuig gaat door de lucht, hè?

Rosa: Ja.

Wanders: En een boot gaat over het water.

Rosa: Ja. Zal ik vragen of er iemand langs wil komen?

Wanders: Dat is goed. Stuur ze maar met het vliegtuig. Of met de boot.

Rosa: Ik ga nu. Ik kom u morgen opzoeken. *(Wanders trekt zijn jasje uit en hangt het over de stoelleuning)*

Wanders: Ga nu maar. Dan kan ik rustig denken. Al dat gebabbel aan mijn hoofd. Ik raak er van in de war. Veel praten is verwarrend. Zeker als mensen door elkaar gaan praten. Of als ze vreemden zijn. Dan snap ik ze niet meer. Dan gaat het mij te vlug.

SCÈNE 2

Wies de Boer, zijn buurvrouw komt op. Ze trekt een beetje met haar been.

Wies: Kijk nou eens, we hebben een nieuwe.

Wanders: Mevrouw Smulders?

Wies: Nee, ik ben Wies, Wies de Boer.

Wanders: Nee, u bent mevrouw Smulders, u bent overleden.

Wies: Man, doe normaal. Ik ben Wies de Boer van kamer drie zeventien. Verrek, dan ben ik uw buurvrouw. Ik woon naast u.

Wanders: Net als mevrouw Smulders.

Wies: Vent, houd nou toch eens je klep met dat Smulders gedoe. Alsof ik niet zou weten wie ik ben. Wies de Boer, van kamer drie zeventien. Zo, dus u bent die nieuwe. Ze hebben het al over u gehad. Dat u hier zou komen wonen. Gezellig. Ik woon dus naast u. In kamer drie zeventien. Ik ben Wies de Boer. Uw buurvrouw. Gezellig. U moet oppassen voor het personeel hier. Vooral die Miriam. Prima meid hoor, daar niet van. Harde werkster. Maar ik vertrouw haar niet. Ze vertelt alles door. Ik zal u vertellen: op een dag had ik last van diarree, binnen een dag wist het hele huis er van af. Dankzij Miriam. Sduit alles rond, die meid. Ik houd er niet van als mensen mijn vuile was buiten hangen. Maar voor de rest een prima meid hoor. Kan goed schoonmaken. Dat was toen ook wel nodig. Maar die mond van haar, hè. Die staat niet stil. Kletsen, kletsen, kletsen. Klep, klep, klep, klep, klep, klep. Mensen die veel kletsen moet je in de gaten houden. Nou buurman, niet zo somber kijken. En ik zou uw jasje maar aandoen. Het is nogal fris. Zo, dus u bent die nieuwe. Als u mij nodig hebt, ik woon in kamer drie zeventien. Wies de Boer.

Wanders: Ja, dag mevrouw Smulders. (*Wies de Boer af*)

SCÈNE 3

Wanders pakt het fotoalbum en gaat zitten bladeren. Af en toe mompelt hij wat als hij de situatie op de foto's herkent. Soms twijfelt hij even, schudt dan zijn hoofd en bladert verder. Miriam komt op.

Miriam: Dag, meneer Wanders. Ik ben Miriam.

Wanders: Wat moet je?

Miriam: Ik werk hier. *(Miriam begint af te stoffen en de spiegel af te lappen)*

Wanders: Hier werken? Het is hier toch geen schoenenwinkel?

Miriam: Ik werk hier, in het huis waar u woont.

Wanders: Wat doe je dan voor werk?

Miriam: Van alles. Schoonmaken. Uw eten brengen. U medicijnen geven als u ziek bent.

Wanders: Ik ben nooit ziek, dus ga maar weer.

Miriam: Dat kan niet. Mijn dienst is net begonnen.

Wanders: Dat kan niet. Werk je hier al lang?

Miriam: Hier? Nee, vier weken pas. *(als Miriam ziet dat Wanders niet kijkt bladert ze even in het fotoalbum)*

Wanders: Hoe oud ben jij?

Miriam: Vierentwintig.

Wanders: Dus jij gaat vanaf nu over mijn leven beslissen?

Miriam: Natuurlijk niet. *(Wanders draait zich naar haar toe. Miriam legt snel het album terug. Wanders heeft hier niets van gemerkt)*

Wanders: Een snotneus van twee, acht... vierentwintig gaat aan een man van eh... een oude man vertellen wat hij wel en wat hij niet mag doen.

Miriam: Natuurlijk niet. Ik zorg er alleen maar voor dat u uw eten op tijd krijgt. En dat uw kleren gewassen worden.

Wanders: Wat mankeert er aan mijn kleren? Zijn ze soms niet schoon genoeg? Mijn vrouw wast elke week mijn broek, mijn overhemd, mijn sokken en mijn ondergoed. Dus ik zou niet weten waarom jij je met mijn kleren zal gaan bemoeien.

Miriam: Maar uw vrouw is toch...

Wanders: Wat?

Miriam: Zij is toch overleden. Daarom woont u nu hier. *(Wanders kijkt even naar de foto van zijn vrouw)*

Wanders: Dat... dat was ik vergeten.

Miriam: Ja. Daarom doe ik nu de was voor u.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto